

HUBUBAT, BAKLAGİLLER VE YAĞLI TOHUMLAR LİSANSLI DEPO TEBLİĞİ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, standartları belirlenen ürünün emniyetli ve sağlıklı koşullarda depolanmasını ve ürün senetleri vasıtasıyla ticaretinin kolaylaştırılmasını sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, ürünün depolanacağı lisanslı depolarda bulunması gereken asgari niteliklere ve depolama hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar ile lisanslı depoculuk faaliyetlerine dair diğer hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ile 12/4/2013 tarihli ve 28616 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- b) Borsa: Aralarındaki sözleşme çerçevesinde lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senetlerinin kota ettirildiği, alım satımının yapıldığı ve hareketlerinin kontrol ve takip edildiği ürün ihtisas borsasını,
- c) Depolama hizmetleri: Lisanslı depoya kabul edilen ürünün; tartılması, boşaltılması, yüklenmesi, taşınması, nakliyesi, depolamaya ve şartlara uygun hale getirilmesi ve depolanması, ürün ambalajlarının onarılması, ürünün depodan çıkarılması gibi hizmetleri,
- ç) Kanun: 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununu,
- d) Lisans: Bakanlıkça verilen faaliyet iznini gösterir belgeyi,
- e) Lisanslı depo: Lisans kapsamında ürünün sağlıklı koşullarda muhafaza ve ticarî amaçla depolanması hizmetlerini sağlayan tesisleri,
- f) Lisanslı depo işletmesi/işleticisi: Ürünün depolanmasıyla iştigal eden ve geçerli bir lisansa sahip anonim şirketi,
- g) Müdî: Depolama hizmetleri için ürününü lisanslı depoya teslim eden veya lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senedini mevzuata uygun olarak elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
- ğ) Ürün: Buğday, arpa, çavdar, yulaf, mısır, çeltik, pirinç, süpürgedarısı (sorghum), triticale, akdari, mercimek, nohut, fasulye, bakla, bezelye, ayçiçeği, susam, keten tohumu, soya fasulyesi, papağanymemi/yalancı safran tohumu, **(Değişik ibare:RG-2/12/2023-32387)** kanola ve haşhaş tohumunu,
- h) Ürün senedi: Lisanslı depo işletmesince düzenlenen, ürünün mülkiyetini temsil ve rehnini temin eden kıymetli evrakı,
- ı) Yetkili sınıflandırıcı: Tarım ürünlerini analiz eden, ürünün nitelik ve özelliklerini belirleyen, standartlara uygun olarak sınıflandıran ve bu durumu belgelendiren Bakanlıkça lisans verilmiş laboratuvarları işleten gerçek ve tüzel kişileri,
- i) Yönetmelik: Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğini, ifade eder.

Depolarda bulunması gereken asgari nitelikler

MADDE 5 – (1) Ürünlerin depolanacağı lisanslı depoların;

- a) Taban, iç ve dış duvar yüzeyleri ile çatısının, ürüne yabancı madde karışmasını ve kirlenmesini önleyecek ve rutubeti geçirmeyecek, ürünü her türlü koku ve hava etkisi ile iç ve dış zararlardan koruyacak şekil ve nitelikte olması,
- b) Kapalı olması, ürünlerin depolara aktarılması ya da depodan tahliyesi amacıyla ihtiyaç duyulan nakil ve diğer araç ve gereçlerin rahatça çalışabileceği genişlikte boş alanların ve geçiş yerlerinin bulunması,

c) Farklı yıl ürünü ile çeşitli bitki türü, cins, grup, sınıf ve derecelerdeki ürünün karışmasını, niteliklerinin bozulmasını, fazla basınç altında bulunmasını önleyecek önlemlerin alınmasına elverişli büyüklükte ve nitelikte olması,

ç) Yeterli havalandırma sistemi, belgelendirilmesi suretiyle yeterli yangın söndürme sistemi, kaçak akıma ve neme karşı korumalı özel muhafazalı elektrik sistemi ile ürünün depolara nakledilmesi için gerekli altyapı ve nakil sistemine sahip olması,

d) Toz toplama riski olan nakil ve aktarma ekipmanları da dahil toz emme sistemine sahip olması,

e) Depolama hizmetleri ve depolamayla ilgili ihtiyaç duyulan diğer yan hizmetleri yerine getirebilecek teknik donanıma sahip bulunması, gereklidir.

(2) Bakanlık, depolanacak ürünün sağlıklı koşullarda muhafazasına yönelik gerekli gördüğü diğer depo niteliklerini arayabilir ve uygulamaya koyabilir.

(3) Lisanslı depo işletmesinin lisansa tabi kapalı depo kapasitesi 20.000 tondan, her bir şubesinin kapalı depo kapasitesi ise 2.000 tondan az olamaz.

(4) Ürünlerin depolanacağı yerler, belirli bir sistematığe göre numaralandırılır. Depoların numaralandırılması giriş kapılarının üzerine yapılır, depo içindeki ünitelerin numaralandırılması ise ürünün karışmasına mahal vermeyecek şekilde kolayca görülebilecek biçimde yapılır. Bakanlık, numaralandırmanın nasıl yapılacağı konusunda standart bir düzenleme yapıp zorunlu uygulamaya koyabilir.

Sermaye

MADDE 6 – (1) Lisanslı depo işletmesinin,

a) 20.000 ton için; 1 milyon TL,

b) 20.001 ila 40.000 ton için; 1,50 milyon TL,

c) 40.001 ila 70.000 ton için; 2,00 milyon TL,

ç) 70.001 ila 110.000 ton için; 2,50 milyon TL,

d) 110.000 bin tonu aşan her 30 bin ton için de ilave 250 bin TL, asgari ödenmiş sermayeye sahip olması gerekir.

Tartım makbuzu ve ürün senedi

MADDE 7 – (1) Yönetmelikte belirtilen bilgilere ek olarak:

a) Tartım makbuzunda, ürünün hasat dönemi ve menşesine,

b) Ürün senedinde ise, ürünün cins, sınıf veya derecesi ile varsa alt sınıfı, menşei veya olarak hasat dönemine,

ilişkin bilgiler yer alır.

Ürünü depolamaya hazır hale getirme

MADDE 8 – (1) Lisanslı depo işletmesi, depolanmaya veya standartlara uygun olmayan ya da depolandığında lisanslı depodaki diğer ürünleri olumsuz etkileyebilecek ürünleri, mudinin talebi üzerine ve ücreti karşılığında, depolanmaya ve standartlara uygun hale getirmek amacıyla niteliğine göre ihtiyaç duyulan temizleme, yabancı maddelerden ayıklama, eleme, kurutma, şartlandırma ve benzeri işlemlere tabi tutabilir.

(2) Depolanmaya ve standartlara uygun hale getirilen ürünler depolanabilir. Depolama şartları uygun olmayan, sağlığı olumsuz etkileyecek düzeyde bulunan, standart dışı olan ve mevzuatta öngörülen diğer hususlara uygun olmayan ürünler, lisanslı depolara alınmaz.

Ürünün depolanması ve blok ürün senedi

MADDE 9 – (1) Mevzuatına uygun olarak tartım işlemi ile analiz ve sınıflandırması yapılmış ürünler lisanslı depoya kabul edilir. Ürünler, tartım ve analizi yapılmış kadar, depolanmış ürünlerden ayrı olarak bunlar için ayrılmış farklı bölümlere konulabilir.

(2) Depolanmış ürünün her bir 1.000 kg'ı için ayrı bir ürün senedi düzenlenir. Mudinin talebi ve lisanslı depo işletmesinin kabulü halinde, 1.000 kg'ı aşan parti halindeki ürünlerin toplam miktarı için blok halinde tek ürün senedi düzenlenebilir. Bu durumda blok ürün senedi üzerine parti ürünün toplam ağırlığı yazılır.

(3) İkinci fıkraya hükmü, haşhaş tohumu için 100 kg baz alınarak uygulanır.

Ürünlerin lisanslı depoya geçici olarak kabulü

MADDE 10 – (1) Ürünler, depolama amacından ziyade nakletme veya bir işletmede kullanılmak üzere kısa süreli muhafaza etme gibi amaçlarla lisanslı depoya en fazla 90 günü geçmeyecek şekilde geçici olarak kabul edilebilir. Bu durumda lisanslı depo işletmesi, ürün sahibiyle kendisi arasında yaptığı özel sözleşme çerçevesinde ürünü depolar ve depo ücret tarifesiyle farklı olarak ücret talep edebilir. Ancak, bu şekilde kabul edilecek ürün miktarı, ürünün depolama döneminin başlangıcını takip eden ilk üç ay içinde merkez veya şubede ürün için tahsis edilen depolama kapasitesinin yüzde onunu geçemez. Bu fıkrada belirtilen geçici depolama süresi, gerekli görülmesi halinde genel olarak veya lisanslı depo işletmesi bazında Bakanlıkça en fazla yarısı oranında arttırılıp azaltılabilir.

(2) Birinci fıkraya göre geçici olarak kabul edilen ürüne ilişkin ürün senedi düzenlenmez. Ancak, bu ürünü lisanslı depoda geçici olarak bulundurma amacı ortadan kalkarsa veya geçici depolama süresi aşılsa, ürün senedi düzenlenir.

(3) Geçici olarak depoya kabul edilen ürün, ürün senedi düzenlenen ürünlerden ayrı olarak depolanır. Ürünün geçici olarak depolandığı, hem depo hem de kayıtlarda gösterilir. Kayıtlarda, ürünün ağırlığı ile milsen depolanan ürünlerde ürünün depoya konulmasından önce yetkili sınıflandırıcılarca yapılan analiz sonucuna ilişkin bilgiler de yer alır.

(4) Geçici olarak depoya kabul edilen ürünlere ilişkin ürün sahibi ve lisanslı depo işletmesi arasında çıkan ihtilaflar, aralarındaki sözleşme ve genel hükümlere göre çözülür.

Ürünün depolara yerleştirilmesi, ayrı depolanması ve teslimi

MADDE 11 – (1) Aynı bitki türü aynı yıl ürünleri, grup, cins, sınıf ve derecelerine göre tahsis ve tasnif edilmiş, numaralanmış lisanslı depo ünitelerinde cinsi, grubu, sınıfı ve derecesi aynı olan ürünler ile karıştırılarak depolanır. **(Ek cümle:RG-30/7/2022-31908)** Buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ürünleri, aynı cins, grup, sınıf ve derecelerde olmaları şartıyla bir önceki yıl ürünleriyle karıştırılarak depolanabilir.

(2) Ürün, mudinin talebi ve lisanslı depo işletmesinin kabulü halinde, diğer ürünler ile karıştırılmadan orijinal hali korunarak ayrı olarak depolanabilir. Bu durumda ürün ayrı ünitelere konulur ve diğer ürünlerle karıştırılmadan açıkça ve fark edilebilir şekilde işaretlenir. Ayrı depolanan ürünlerin depodaki yeri kayıtlarda açık şekilde gösterilir.

(3) Diğer ürünlerle karıştırılmadan ambalajlı veya ambalajsız aynen depolanan ürünler, aynı orijinal haliyle teslim edilir.

Prim ve indirim tarifesi

MADDE 12 – (1) Ürünün karıştırılarak depolanması halinde ortaya çıkabilecek küçük kalite farklılıkları prim ve indirim tarifesine göre tazmin edilir.

(2) Ürünün mudiye tesliminde küçük kalite farklılıkları çıkmış ve bunlar prim ve indirim tarifesindeki oranları aşmamış ise, prim ve indirim tarifesindeki kabul edilebilir sınırlar içindeki değerlere göre;

a) Mudinin lisanslı depodan teslim aldığı ürün, teslim ettiğinden kaliteli çıkar ise, mudi tarafından ürünün niteliğine göre teslim tarihinde borsada oluşan ortalama fiyat baz alınarak kalite farklılığından doğan fiyat farkı indirim tarifesi olarak lisanslı depo işletmesine,

b) Mudinin lisanslı depoya teslim ettiği ürün, teslim aldığından kaliteli çıkar ise, lisanslı depo işletmesi tarafından ürünün niteliğine göre teslim tarihinde borsada oluşan ortalama fiyat baz alınarak kalite farklılığından doğan fiyat farkı prim olarak mudiye,

ödenir.

Ürünün korunması

MADDE 13 – (1) Lisanslı depo işletmesi, lisansı askıya alınmış olsa bile her zaman, sorumluluğu altında bulunan ürünlerin muhafazasında gerekli dikkati ve özeni gösterir.

(2) Depo her zaman temiz olmalı ve ürün yangın tehlikesini artıran ve ürünün sağlıklı muhafazasını engelleyen saman, toz, çöp ve madde birikimleri ile aşırı nem, sıcaklık, kemirgen hayvan, mikroorganizma ve böceklerden korunmalıdır.

(3) Ürüne zarar verecek hale gelmiş depolar gerekli tadilatlar yapıncaya ve ürün bozulmadan sıhhatli şekilde depolanmasına elverişli hale getirilinceye kadar kullanılmaz.

Ürünün azami depolama süresi

MADDE 14 – (1) Ürün, hasat döneminden itibaren azami (**Değişik ibare:RG-30/7/2022-31908**) 12 ay süreyle lisanslı depolarda depolanabilir. (**Ek cümle:RG-30/7/2022-31908**) Bu süre Toprak Mahsulleri Ofisine ait ürünler için 24 ay olarak uygulanır.

(2) Ürünün hasat dönemi, ürün sahibinin beyanı ile gerekli analiz ve incelemelerle tespit edilir.

(3) Ürünün depolama döneminin başlangıç ve bitiş tarihleri, uygulama göz önünde bulundurularak Bakanlıkça belirlenir ve internet sayfasında ilan edilir.

Geçiş Hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (Ek:RG-30/7/2022-31908)

(1) Bu Tebliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde belirlenen azami depolama süresi, depolama döneminin başlangıcı 1/8/2022 tarihi ve sonrasında olan ürünler hariç, hasat dönemi 2022 yılı ve öncesi olan ürünler için 24 ay olarak uygulanır.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.

Tebliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	12/4/2013	28616
Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	30/7/2022	31908
2.	2/12/2023	32387